Uchwały rady rodziców

To nie jest trudne!

Grzegorz Całek

Czy rady rodziców muszą podejmować uchwały? Odpowiedź jest jednoznaczna: tak! Wynika to z faktu, że różne kompetencje rad rodziców związane są z podejmowaniem pewnych decyzji czy – jeszcze częściej – z przedstawianiem opinii na jakiś temat. Gdy są one wyrażane przez ciało kolegialne (a takim jest przecież rada rodziców), wówczas nie ma innego sposobu na zakomunikowanie swojej woli – musi być podjęta (przegłosowana) uchwała.

Często podczas rozmaitych szkoleń i konsultacji słyszę utyskiwania, że rada rodziców nic nie może, że nie ma żadnych kompetencji, z tego zaś wynika, że uchwały będzie podejmowała bardzo rzadko. Sprawdźmy, czy tak jest rzeczywiście.

W JAKIEJ SPRAWIE?

Ustawa Prawo oświatowe wprost mówi o kilku sytuacjach, w których rada rodziców ma coś uchwalić, np.:

- rada rodziców uchwala regulamin swojej działalności (art. 83. ust. 4),
- do kompetencji rady rodziców należy uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki (art. 84 ust. 2)

albo zaopiniować, np.:

- do kompetencji rady rodziców należą opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki oraz opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły (art. 84 ust. 2),
- podjęcie działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców (art. 86 ust. 2).

Jednak sytuacji, gdy będzie potrzebne podjęcie uchwały przez radę rodziców, jest więcej. Oto ich lista (oczywiście niepełna, ponieważ nie da się wszystkiego przewidzieć i stworzyć pełnego wykazu):

- uchwalenie regulaminu rady rodziców,
- dokonanie zmian w regulaminie rady rodziców,
- wybór władz rady rodziców, np. – w zależności od przyjętego modelu funkcjonowania – przewodniczącego, skarbnika, zarządu, prezydium, komisji rewizyjnej,
- uchwalenie preliminarza/budżetu rady rodziców na dany rok szkolny,
- uchwalenie zasad zbierania dobrowolnych (!) składek na radę rodziców, np. określenie sugerowanej wysokości, sposobu dokonywania wpłat,
- uchwalenie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- zaopiniowanie projektu planu finansowego szkoły,
- wyrażenie opinii w sprawie podjęcia działalności w szkole przez jakieś stowarzyszenie lub fundację,
- upoważnienie określonych osób do założenia i likwidacji rachunku bankowego rady rodziców oraz dysponowania funduszami zgromadzonymi na nim,
- wystąpienie do dyrektora lub rady pedagogicznej w ważnej szkolnej sprawie,

- wystąpienie do organu prowadzącego szkołę (najczęściej gminy) w ważnej sprawie dotyczącej szkoły,
- wystąpienie do kuratorium oświaty z interwencją lub prośbą o pomoc w jakiejś szkolnej sprawie istotnej dla rodziców,
- wystąpienie o dokonanie oceny pracy nauczyciela.

JAK PODEJMOWANE?

Rada rodziców podejmuje uchwały w głosowaniu. Jednak czasem pojawiają się wątpliwości w kilku szczegółowych kwestiach. Po pierwsze – czy do podjęcia uchwały przez radę rodziców jest konieczne kworum? Zasadniczo nie, tzn. żaden przepis prawa powszechnego nie stanowi, że do podejmowania jakiejkolwiek decyzji przez radę rodziców jest potrzebne kworum. Jednak często jest tak, niestety, że rady rodziców same wprowadzają obowiązek kworum do swoich regulaminów – i wówczas należy się trzymać tego wymogu. Napisałem „niestety", ponieważ jest to moim zdaniem zła praktyka. Oczywiście rozumiem intencję: chodzi o to, aby decyzje w ważnych sprawach podejmowała większość (czy zdecydowana większość) członków rady rodziców. Idea jest więc słuszna, problem w tym, że bardzo często z każdym miesiącem spada aktywność rodziców, zatem już w styczniu czy w marcu może się okazać, że nie udaje się zebrać kworum, to zaś oznacza, że nie da się podjąć żadnej decyzji.

Po drugie – czy do podejmowania uchwał przez radę rodziców konieczna jest jakaś szczególna większość? Odpowiedź jest bardzo podobna jak w przypadku kworum – należy stosować rozwiązania najprostsze, oczywiste i nie warto sobie komplikować życia przez wprowadzanie jakichkolwiek ograniczeń w regulaminie. Zatem niech zawsze decyduje większość obecnych rodziców.

A czy można głosować zdalnie? Jeszcze kilka lat temu długo zastanawiałbym się, jak odpowiedzieć na takie pytanie. Ale pandemia zmieniła naszą rzeczywistość i w wielu organizacjach i instytucjach głosowanie zdalne uchwał jest już standardem. Jedno ważne zastrzeżenie: proponuję zapisać taką możliwość w regulaminie rady rodziców, wówczas nikt nie powinien mieć żadnej wątpliwości, czy jest to prawidłowe.

JAK ZBUDOWANE?

Uchwały podejmowane przez rady rodziców składają się zazwyczaj z kilku elementów:

- nagłówka, zawierającego numer uchwały, jej datę oraz tytuł,
- przywołania podstawy przyjęcia danej uchwały (najczęściej jest to odwołanie do *Prawa oświatowego* lub do *Karty nauczyciela*, ale może być to także odwołanie do regulaminu rady rodziców),
- treści uchwały (czyli jej sedna, meritum),
- podpisu przewodniczącego rady rodziców, potwierdzającego podjęcie uchwały.

Jednak nie należy powyższego opisu traktować jako obowiązkowego. Nie widzę nic złego w tym, że gdy pod uchwałą znajdzie się nie podpis przewodniczącego rady, ale po prostu „rada rodziców". Może nie jest to wskazane, ale też nie będzie tragedii, gdy nie znajdzie się w uchwale odwołanie do podstawy prawnej. Oczywiście jeśli się okaże, że wśród rodziców jest jakiś urzędnik albo prawnik i będzie wymagał bezwzględnie podawania w każdej uchwale podstawy prawnej – to róbmy to. Napiszę więcej: skoro ktoś jest takim fachowcem i jest tak zdeterminowany, to wybierzmy go na sekretarza rady i niech przygotowuje projekty uchwał.

I jeszcze jedna uwaga dotycząca treści, czyli tego, co jest najważniejsze w uchwałach rad rodziców. Często jestem pytany, czy konieczne są uzasadnienia albo dodatkowe wskazówki/zalecenia. Odpowiedź jest wymijająca: to zależy od tego, co jest naszym celem oraz jaka jest zawiłość czy kontrowersyjność sprawy. Jeśli sprawa jest prosta, jednoznaczna (np. pozytywne

zaopiniowanie planu finansowego szkoły albo uchwalenie regulaminu rady rodziców) – wówczas uchwała może być dosłownie jednozdaniowa. Jeśli jednak rodzice mają wątpliwości, uwagi (np. związane z oceną nauczyciela) – wówczas rzetelne uzasadnienie będzie z pewnością wskazane. Podobnie warto napisać coś więcej (a nie tylko suche formułki), gdy na czymś nam szczególnie zależy, chcemy kogoś przekonać do naszej idei (np. wnioskujemy o nagrodę dla świetnego nauczyciela, zachęcamy do wpłacania składek na radę rodziców). Jednak zanim coś więcej zapiszemy w uchwale, warto zastanowić się, czy słowa na papierze coś dadzą. Czasem oczywiście tak, np. gdy chcemy, aby pozostał ślad opinii rady rodziców. Czasem jednak więcej można zrobić, spotykając się, rozmawiając, dochodząc do kompromisu albo po prostu zachęcając do określonego działania – warto o tym pamiętać, bo budowanie długofalowych dobrych relacji zawsze jest skuteczniejsze niż przekonywanie na piśmie w formie uchwał.

PODSUMOWANIE

Zachęcam, aby sprawy uchwał traktować z rozsądkiem. Doświadczenie pokazuje, że lepiej, aby rada rodziców skoncentrowała się na meritum spraw, a nie na stronie formalnej, ponieważ formalności, dokumenty, „papiery" – to nie jest przecież istota działania rady rodziców.

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.).

Grzegorz Całek
Dyrektor Instytutu Inicjatyw Pozarządowych, w którym od ponad 15 lat prowadzi działania na rzecz rozwoju rad rodziców. Autor licznych książek i artykułów dla rodziców oraz dyrektorów szkół i przedszkoli, m.in. wydanego ostatnio praktycznego poradnika pt. *Rada rodziców w przedszkolu – szkole. Różne aspekty funkcjonowania*

Załącznikami do artykułu są przykłady uchwał rady rodziców w sprawie uchwalenia regulaminu rady rodziców, w sprawie wyboru władz rady rodziców, w sprawie uchwalenia programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły oraz w sprawie dobrowolnych składek na radę rodziców. Warto zwrócić uwagę na formę – jest ona różna w szczegółach, co ma pokazać, że nie są to wzory, lecz przykłady, które należy traktować jako inspirację. Znajdą je Państwo w dziale Dokumenty dyrektora, na Platformie MM oraz w e-wydaniu.

REKLAMA

AKADEMIA DOSKONALENIA NODN

SZKOLENIE ZAMKNIĘTE DOPASOWANE DO POTRZEB TWOJEJ SZKOŁY.
WYBIERZ DOWOLNY TERMIN REALIZACJI!

Uczeń z SPE – podnoszenie jakości udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w praktyce

Głównym celem szkolenia jest rozwijanie kompetencji oraz umiejętności kadry pedagogicznej w obszarze podnoszenia jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów oraz zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

Program szkolenia:

1. Działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich dzieci.
2. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne – co więcej można zrobić?
3. Wsparcie w sytuacjach kryzysowych – interwencja kryzysowa.
4. Implikacje z psychologii pozytywnej – jak wykorzystać je w szkole i przedszkolu.

Pobierz katalog, w którym znajdziesz więcej tematów dla kadry pedagogicznej:
Platforma MM, zakładka sklep – szkolenia zamknięte

Uzyskanie przez NODN Akademii Doskonalenia akredytacji Wielkopolskiego Kuratora Oświaty gwarantuje Państwu wysoką jakość organizowanych szkoleń.

telefon: +48 728 313 284 lub +48 606 710 016 | e-mail: szkolenia@oficynamm.pl

www.akademiadoskonalenia.pl